

Wet zorg en Dwang; wat betekent dat?

25 september 2019
Horst
Dorien Kloosterman

1

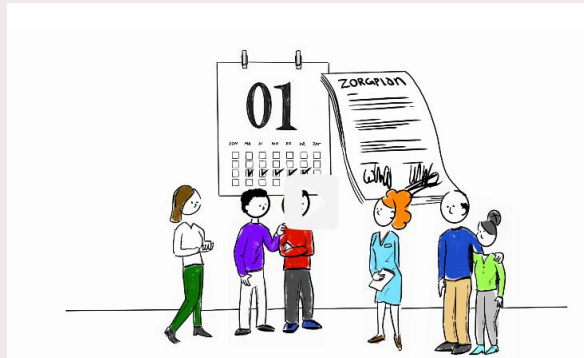
Nieuwe WMCZ

- Dorien Kloosterman
- Sinds 1988 werkzaam bij Ouderverenigingen
- Sinds 2008 werkzaam bij landelijke cliëntenorganisaties gehandicaptenzorg
- Sinds 2017 werkzaam bij KansPlus
- Vanaf 2019 speciaal voor **VraagRaak**
- -----
- Zus van Anja
- Bewindvoerder
- Gemeenteraadslid

2

- ❖ Als we het hebben over de Wzd; waar denkt u dan aan?
- ❖ Laten we even kijken naar een filmpje
<https://www.dwangindezorg.nl/wzd>

3

- ❖ **Huidige BOPZ**
 Alleen gedwongen opnames en gedwongen zorg voor mensen met dementie of met een verstandelijke beperking vallen onder de [Wet Bopz](#).
 Wet is primair gericht op psychiatrische behandelingen in een psychiatrisch ziekenhuis.
- ❖ **Nieuwe WZD (per 2020)**
 Sluit beter aan op mensen met dementie of verstandelijke beperking, zodat ook mensen die hun wil niet meer kunnen uiten **beschermd worden**.

4

- ❖ Aangenomen door Eerste Kamer op 23 januari 2018
- ❖ Besluit Wzd aangenomen op 5 juli 2019
- ❖ Gaat in per 1 januari 2020
- ❖ Motto is; **Onvrijwillige zorg nee, tenzij...**
- ❖ Dus Vrijheidsbeperking of onvrijwillige zorg mag niet meer worden toegepast tenzij er sprake is van ernstig nadeel
- ❖ Eerst zoeken aan vrijwillig alternatief, indien niet mogelijk; (externe) deskundigheid inschakelen
- ❖ Geldt niet alleen in instellingen, maar ook in kleinschalige woonvormen en thuissituatie

5

Verzet van cliënt en/of wettelijk vertegenwoordiger bij;

- ❖ het toedienen van vocht, voeding en medicatie, en medische controles/handelingen;
- ❖ beperken van de bewegingsvrijheid;
- ❖ insluiten;
- ❖ toezicht houden op de cliënt;
- ❖ onderzoek aan de kleding of het lichaam;

6

- ❖ onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op middelen die het gedrag beïnvloeden en op gevaarlijke voorwerpen;
- ❖ controleren op de aanwezigheid van middelen die het gedrag beïnvloeden;
- ❖ beperkingen in de vrijheid om het eigen leven in te richten, waardoor de cliënt iets moet doen of nalaten (inclusief het gebruik van communicatiemiddelen);
- ❖ beperkingen in het recht op het ontvangen van bezoek.

7

Voorbeeld onvrijwillige zorg

• <https://youtu.be/UU5xGVe7ETY>

8

Wat is ernstig nadeel?

In de WZD betekent ernstig nadeel dat:

- ❖ de cliënt zichzelf of anderen in levensgevaar brengt, ernstig lichamelijk letsel toebrengt, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade toebrengt, ernstig verwaarloost of 'maatschappelijk ten onder gaat', of als zijn eigen ontwikkeling ernstig verstoord is of hij andermans ontwikkeling ernstig verstoort;
- ❖ de veiligheid van de cliënt bedreigd wordt, al dan niet onder invloed van een ander;
- ❖ het gedrag van de cliënt zo hinderlijk is dat het agressie van anderen oproept;
- ❖ de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

9

Stappenplan

- Zorgvuldig aanpakken van proces
- Cliënt krijgt alleen zorg waar hij/zij mee instemt
- Wordt gezien als bescherming voor mensen die hun wil niet meer kunnen uiten
- Indien cliënt en zorgverlener niet tot overeenstemming komen en ernstig nadeel gevolg is/kan zijn...stappenplan volgen

10

BELANGENNETWERK
VERSTANDIGELIJK
GEHANDICAPTEN

Altijd stappenplan bij

- ❖ medicatie die gedrag en/of bewegingsvrijheid beïnvloedt en die niet wordt toegediend volgens de geldende professionele richtlijnen;
- ❖ maatregelen waardoor de cliënt enige tijd in zijn bewegingsvrijheid wordt beperkt;
- ❖ insluiting.

11

BELANGENNETWERK
VERSTANDIGELIJK
GEHANDICAPTEN

Voorbeelden van onvrijwillige zorg

Een cliënt krijgt (tegen zijn zin in) hulp of begeleiding bij:

- ❖ persoonlijke verzorging, omdat hij zichzelf anders ernstig zou verwaarlozen;
- ❖ de financiën, omdat hij onverantwoorde uitgaven doet en grote schulden heeft of dreigt te krijgen;
- ❖ het huishouden, om te voorkomen dat het huis onleefbaar wordt;
- ❖ de opvoeding van zijn kinderen, om te waarborgen dat zij een veilig thuis hebben en zich goed kunnen ontwikkelen.
- ❖ het reguleren van zijn gedrag, om te voorkomen dat zijn gedrag agressie bij anderen uitlokt.

12

Ook bij mij?

- ❖ Huisregels
- ❖ Check huisregels
- ❖ Bij geen bezwaar/ geen probleem...
- ❖ Bedtijd/ eettijden/
bezoek ontvangen/ thuiskomen

13

Overleg op woning/ groepsniveau

- ❖ Bespreek mogelijkheden
- ❖ Bewust worden wat vrijheidsbeperking is

Voor sommige bewoners is het gevaarlijk om alleen naar buiten te gaan. Maar dat geldt niet voor iedereen. Toch is de deur altijd op slot. Kan het ook anders?

14

Cliëntenvertrouwenspersoon WZD

- ❖ Biedt onpartijdige ondersteuning aan cliënt en wettelijk vertegenwoordiger
- ❖ Komt dus op voor belangen van cliënt
- ❖ Is onafhankelijk
- ❖ Zorgaanbieder moet vertellen dat gebruik gemaakt kan worden van CVP
- ❖ Geeft advies en ondersteuning als cliënt hierom vraagt
- ❖ Kan ondersteunen bij indienen van klacht WZD

15

Speciale klachtenregeling

- ❖ Klachten indienen in kader WZD over
- ❖ Besluit onvrijwillige zorg op te nemen in het zorgplan
- ❖ Onvrijwillige zorg uit te voeren op basis van het zorgplan
- ❖ Klachten over beoordeling wilsbekwaamheid van cliënt
- ❖ Klachten over de beslissing van een WZD arts

16

- ❖ **Welke rechten heeft de cliëntenraad bij de wet Zorg en dwang?**
De cliëntenraad heeft een aantal rechten bij de Wet zorg en dwang. Die rechten zijn gebaseerd op de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). De rechten uit de wet bepalen wat de zorgaanbieder moet doen en wat de cliëntenraad kan vragen.
- ❖ **Informatie**
De cliëntenraad kan de zorgaanbieder vragen om informatie over de Wet zorg en dwang. Dit is informatie die de raad nodig heeft voor zijn werk. Bijvoorbeeld over plannen over de invoering, ervaringen van cliënten of het werk van cliëntenvertrouwenspersoon.
- ❖ **Ongevraagd advies**
De zorgaanbieder moet volgens de Wet zorg en dwang veel regelen. De cliëntenraad kan bewaken of dit goed gebeurt. De cliëntenraad kan vragen stellen en ongevraagd advies geven.

17

- ❖ **Zorgverleners informeren en opleiden:**
Weet elke zorgverlener dat onvrijwillige zorg voorkomen moet worden?
Weet elke zorgverlener onder welke voorwaarden onvrijwillige zorg mag worden verleend?
- ❖ **Cliënten en vertegenwoordigers informeren:**
Hoe worden cliënten en vertegenwoordigers geïnformeerd over de nieuwe wet?
Hoe worden cliënten en vertegenwoordigers geïnformeerd over hun rechten in de nieuwe wet? In de wet staat dat cliënten een schriftelijk overzicht van de rechten van cliënten op basis van deze wet krijgen.
- ❖ **Zorgen dat de cliëntenvertrouwenspersoon zijn werk kan doen:**
Weten alle cliënten en vertegenwoordigers wat de cliëntenvertrouwenspersoon doet?
- ❖ Kunnen alle cliënten en vertegenwoordigers de cliëntenvertrouwenspersoon bereiken met hun vragen, klachten en problemen?

18

- ❖ Staan locaties waar onvrijwillige zorg wordt toegepast geregistreerd?
- ❖ Hebben alle cliënten die onvrijwillige zorg ontvangen een vertegenwoordiger?
- ❖ Is voor iedere cliënt een zorgverantwoordelijke aangewezen? Is de cliënt en/of diens vertegenwoordiger daarover geïnformeerd?
- ❖ Worden zorgplannen zo vaak als nodig geëvalueerd?
- ❖ Hoe wordt de privacy van de cliënt gerespecteerd?

19

- ❖ *Beleidsplan over onvrijwillige zorg:*
- ❖ *De huisregels:*

Gevraagd advies

- ❖ *Benoeming van de Wzd-arts:*

20

Vragen voor cliëntenraad

- ❖ Heeft de cliëntenraad recht op de analyse die de zorgaanbieder maakt voor de Inspectie over de onvrijwillige zorg die in die periode is verleend?
- ❖ Heeft de cliëntenraad adviesrecht over de klachtenregeling van de klachtencommissie?

21

22

